

CPK – Newsletter 2/2021

Zimní semestr 2021/2022
15. září 2021

OBSAH:

CPK
Fórum CPK
Přednášky a semináře
Připravujeme

CENTRUM PRÁVNÍ KOMPARATISTIKY

Právnická fakulta
Univerzita Karlova
místnost č. 410 / 4. patro
nám. Curieových 7
116 40 Praha 1
tel.: 221 005 576
fax: 221 005 574
<http://www.komparatistika.cz/>
kolarikova@prf.cuni.cz

Vedoucí:

prof. JUDr. Luboš Tichý

Vědečtí pracovníci:

JUDr. Mgr. Tomáš Dumbrovský,
Ph.D., LL.M., J.S.D.
JUDr. Jiří Hrádek, Ph.D., LL.M.
JUDr. Petra J. Pipková, Ph.D.,
LL.M.eur
Dr. Rita Simon, LL.M., BA
JUDr. Solange Maslowski, Ph.D.,
D.E.A.

Odborní pracovníci:

Mgr. Tomáš Troup, LL.M.
Halka Kolaříková (tajemnice)

Externí spolupracovníci:

Mgr. Jan Balarin, Ph.D.
Tobias Endrich-Laimböck
Dr. Andreas Frössel, MA
Dr. Iur. Stephan Heidenhain
Mgr. Slavomíra Henčková, LL.M.
JUDr. Eva Ondřejová, Ph.D., LL.M.
Mgr. et Mgr. Vít Zvánovec
JUDr. Mgr. Bohdan Žáček

CPK

Centrum právní komparatistiky („CPK“) je pracovištěm Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, které bylo zřízeno 1. října 2009. Posláním CPK je srovnávat základní právní instituty různých právních řádů s cílem odhalit přednosti a zápory té které úpravy a využít tyto poznatky i při přípravě české legislativy a její aplikaci v právní praxi. CPK se přitom soustřeďuje na soukromé a evropské právo.

FÓRUM CPK

CPK pořádá v letním a zimním semestru zpravidla každý druhý čtvrtek přednášky a semináře na aktuální témata. Není-li uvedeno jinak, konají se v **místnosti č. 401, 4. patro budovy PF UK od 17.30**. Předpokládáné ukončení včetně diskuse je v 19.00. Zájemci o danou problematiku jsou srdečně vítáni.

Vstup je volný.

Registrace na: kolarikova@prf.cuni.cz

PŘEDNÁŠKY

Absolutní odpovědnost za škodu? Na příkladu škody způsobené pádem budovy (7.10.2021, prof. Luboš Tichý, místnost 214)

Převážná většina českých autorů považuje odpovědnost za škodu způsobenou pádem budovy podle § 2938 občanského zákoníku za objektivní odpovědnost absolutní formy. To je dobrý důvod zabývat se tímto pojmem a ozřejmit jeho meze a zejména vztah k odpovědnosti za zavinění. Na základě těchto poznatků je pak možné provést analýzu zvláštní úpravy deliktů odpovědnosti za škodu podle § 2938 občanského zákoníku a dovodit, že v tomto případě je adekvátním řešením odpovědnost za presumované zavinění s obrácením důkazního břemene.

Evropská unie – jednota v rozmanitosti (21.10.2021, prof. Rudolf Streinz, Univerzita Mnichov)

Adekvátní poměr mezi Evropskou unií jako právním a hodnotovým společenstvím (čl. 2 SEU) a respektováním národní identity svých členských států (čl. 4 odst. 2 SEU) je základním úkolem a stěžejním problémem. Problémy EU popsal tehdejší předseda Evropské komise Juncker jako polykrizi, jejíž prvky se bohužel jeví stále aktuální, přičemž

k tomu ještě přistupují následky pandemie koronaviru. Pro společenství, které je založeno na právu, jeví se nezadatelným respektování principu právního státu, jak v rámci Evropské unie, tak ve všech jejích členských státech. Na jeho ochranu musejí být rozvíjeny efektivní postupy směřující především k ochraně nezávislosti justice.

V němčině, se simultánním tlumočením

Veřejný zájem v civilním procesu (4.11.2021, Dr. Andreas Frössel, Ústavní soud, Vídeň)

Zakladatel rakouského civilního soudního procesního řádu Franz Klein chápal civilní proces jako určité zlo, které má negativní účinky na společnost a ekonomiku. Proto by měl být civilní proces rychlejší, levnější a účinnější a podle poznatků ekonomické analýzy práva by v zájmu úspory transakčních nákladů mělo být předcházeno nákladným soudním řízením. Z toho vychází i úsilí EU, jež se prostřednictvím svých právních aktů snaží o nové koncepce řešení sporů. Veřejný zájem je rozhodující i v otázce zpřísnění pravidel řízení pomocí lhůt nových institutů jako jsou hromadné žaloby, či rozhodnutí pro zmeškání. Veřejný zájem je relevantní i v otázce opačné tendence, jež klade důraz na větší míru autonomie stran. Příkladem jsou procesní smlouvy, jež by autonomně upravily například provádění a hodnocení důkazů.

V němčině, se simultánním tlumočením.

Změny v mezinárodním pořádku: výzvy pro Evropskou unii a její bezpečnostní a obrannou politiku (11.11.2021, prof. Matthias Herdegen, Univerzita Bonn)

„Tektonické posuny“ v mezinárodním pořádku jako například změny politiky velmocí, mizející důvěra v NATO a jiné výzvy (kyber útoky, mezinárodní terorismus) nutí Evropskou unii a její členské státy k nové bezpečnostní architektuře. Přitom jde o vyjasnění obsahu základního ustanovení Smlouvy o EU (čl.42 odst.7), možné oslabení principu jednomyslnosti, užší spolupráci „ochotných“ členských států a přesvědčivou bezpečnostní strategii Evropské unie. Též ústavní právo některých členských států, jako tomu je například ve Spolkové republice Německo, potřebuje nový výklad, možná i adaptaci ve smyslu nových výzev.

V němčině, se simultánním tlumočením.

Objektivní a subjektivní protiprávnost: praktické rozlišování
(2.12.2021, prof. Bénédict Winiger, Universita Ženeva)

Švýcarská judikatura a nauka rozlišují od konce 19. století mezi objektivní a subjektivní protiprávností. Přednáška analyzuje toto rozlišování, zkoumá jeho historické kořeny a provádí srovnání s jinými právními řády. Základní téze zní: toto rozlišování (i) vychází z právního výkladu (právní argumentace), (ii) vyskytuje se se zřejmě ve většině evropských právních řádů (iii) není však ani judikaturou ani naukou řádně rozpracována.

Kumulace nároků či konkurence právních norem – na příkladu nároku na náhradu škody z deliktu a ze smlouvy
(16.12.2021, prof. Luboš Tichý)

Referát si klade otázku, zda lze uplatňovat souběžné nároky vycházející ze stejného skutkového základu a naplňující skutkovou podstatu rozdílných právních režimů. Problematiku možné kumulace nároků a konkurence právních norem rozebírá na příkladu nároku na (relutární) náhradu škody z odpovědnosti smluvní a odpovědnosti z deliktu, a to za pomoci srovnání právních řádů, jež kumulaci nároků připouštějí (samozřejmě ve výsledku příznáním jen jediné náhrady) a právních řádů, které v daném případě souběh nároků nepovolují (viz zásadu non-cumul ve francouzském právu) s preferencí smluvního či deliktního odpovědnostního režimu.

Promlčení práva na vyplnění blankosměnky
(13.1.2022, Mgr. Jan Slavíček)

Právo na vyplnění blankosměnky dle ustáleného výkladu Nejvyššího soudu nepodléhá promlčení. Majitel směnky tak získává časově neomezenou možnost vyplnit jakékoli datum splatnosti a hotovou směnku předložit k placení. Obsahem příspěvku bude analýza soudních rozhodnutí, jejich teoretických východisek a jejich souladu s účelem a charakterem institutu promlčení. Předmětem příspěvku bude i prezentace možných řešení, pokud by se Nejvyšší soud rozhodl časově omezit (např. promlčením) výkon vyplňovacího práva.

SEMINÁŘE

Právní sjezdy – model pro Českou republiku (dialog jako základ rozvoje práva a právní kultury)

Za pořadatelství Jednoty českých právníků 4.10.2021, 16.00 - 18.30, v místnosti č. 38, přízemí budovy PF UK

prof. Luboš Tichý (PF UK): Doporučuje se zavedení právnických sjezdů?

prof. Pavel Holländer (Univerzita Košice): Právníkový stav (výšiny a pády, samozřejmost nebo úsilí)

Moderuje prof. Jan Kuklík, děkan PF UK

Účelem semináře uvedeného dvěma přednáškami je analýza historie a významu právnických sjezdů, jejichž tradice byla přerušena událostmi na sklonku třicátých let 20. století a dalším vývojem po 2. světové válce, a výzva k jejich obnovení. Věnuje se postavení akademické obce a vztahům mezi jednotlivými právníkými stavy v širším kontextu. Právníkové sjezdy by měly čerpat ze zkušeností dlouholeté existence těchto významných odborných fór ve státech střední Evropy a nastolovat klíčová témata obohacující legislativní program vlády.

Latinské právníké fráze, výklad zákona a smlouvy pohledem švýcarského a českého práva

25.11.2021, 16.30 – 18.30, místnost č. 401 4. patro budovy PF UK

prof. Ernst Kramer (Univerzita Basilej)

V důsledku římskoprávní tradice kontinentálních soukromoprávních řádů používají se i dnes, a to jak v judikatuře, tak v nauce, mnohé latinsky formulované maximy („regulae iuris“), jako je například „falsa demonstratio non nocet“ nebo „venire contra factum proprium non valet“, které se velmi často týkají metodologických problémů aplikace práva jak při výkladu právních norem, tak i otázek výkladu smlouvy. Přednáška se bude zabývat otázkou platnosti a výkladu těchto fenoménů. Středem pozornosti je výklad často velmi kontroverzní otázky o platnosti změny smlouvy, která nerespektuje výhradu formy obsaženou v původní smlouvě. Platí zde analogicky zásada „lex posterior derogat legi priori“?

doc. Filip Melzer (Univerzita Olomouc)

Příspěvek se zabývá ospravedlněním tradičních právních argumentů v platném českém právu: hledá důvody jejich platnosti de lege lata. S tím souvisí i otázka

podmíněnosti právní argumentace konkrétním právním řádem a samotným pojmem práva. V této souvislosti se příspěvek zabývá možným vztahem přednosti mezi jednotlivými právními argumenty. Uvedené otázky budou posouzeny jak z hlediska výkladu právních předpisů, tak i výkladu právních jednání.

V němčině, se simultánním tlumočením.

Actio popularis (žaloba ve veřejném zájmu) v českém, rakouském, německém a portugalském právu

27. 1. 2022, 15.30 - 18.30, místnost č. 412, 4. patro budovy PF UK:

prof. Luboš Tichý (PF UK), význam žaloby ve veřejném zájmu obecně a její možné postavení v českém právu;

dr. Andreas Frössel (Ústavní soud Vídeň), Actio popularis pohledem rakouského práva; prof. Axel Halfmeier (Univerzita Lüneburg), Podstata a vývoj actio popularis v mezinárodním srovnání a její úprava v právu Spolkové země Bavorsko;

prof. Henrique Sousa Antunes (Univerzita Lisabon), Právní úprava žaloby ve veřejném zájmu v portugalském právu – analýza její implementace

Moderuje Jan Balarin

Zkušenost ukazuje, že s ohledem na společenský rozvoj chybí v českém právním řádu nejen hromadná žaloba, nýbrž i jiný nástroj právní ochrany nazývaný actio popularis. Jde o žalobu ve veřejném zájmu, kterou je možné se za přísně vymezených podmínek domáhat nápravy tam, kde chybí „soukromý“ žalobce. Existuje totiž celá řada nežádoucích jevů, které jsou především výsledkem zneužití práva a jež v současnosti nelze efektivně odstranit či napravit. Seminář má za cíl vymezit pojem actio popularis, analyzovat situaci v právních řádech České republiky, Rakouska, Německa a Portugalska s ohledem na možnost uplatnění tohoto institutu, a to jak z hlediska platného práva, tak z hlediska možné budoucí právní úpravy.

V angličtině.

PŘIPRAVUJEME

Smlouva ve srovnávací analýze (komplexní přehled zásadních problémů smluvního práva s návrhem na jejich řešení), I. svazek. Předpokládané vydání v C.H. Beck na jaře 2022.